

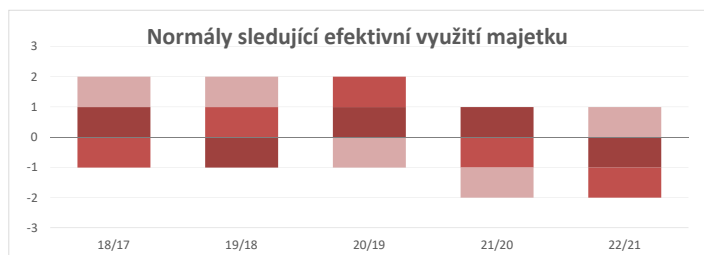
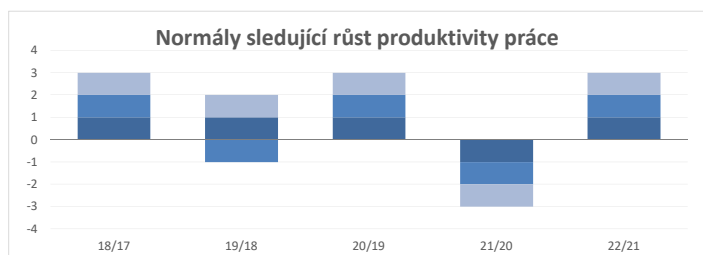
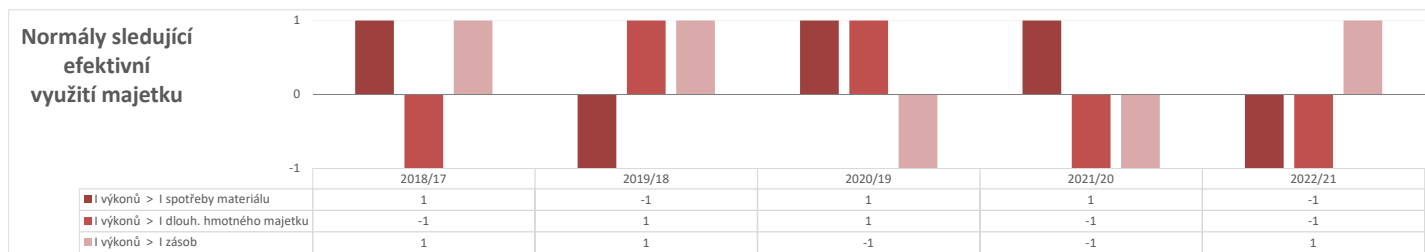
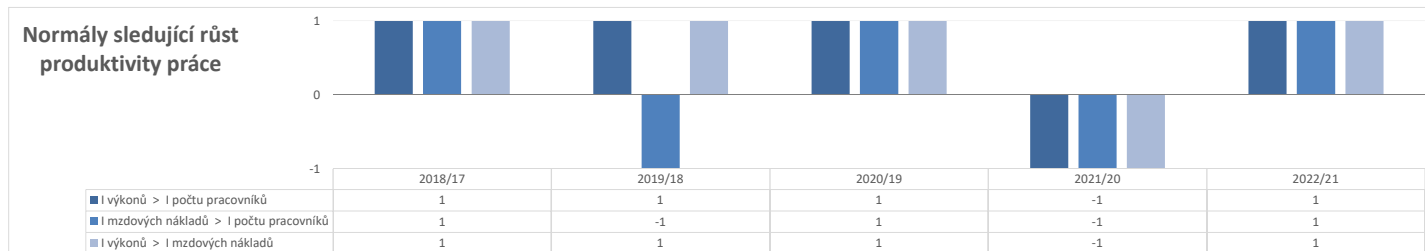
Ekonomické normály

Green Foods a.s.

Indexy	2018/17	2019/18	2020/19	2021/20	2022/21
Index výkonů	-0,01	0,12	0,14	0,01	0,12
Index počtu pracovníků	-0,04	0,00	-0,01	0,07	0,04
Index mzdových nákladů	-0,01	-0,08	0,01	0,03	0,09
Index spotřeby materiálu	-0,06	0,23	0,14	-0,01	0,16
Index dlouhodobého hmotného majetku	0,25	0,00	0,04	0,83	0,32
Index zásob	-0,14	0,11	0,16	0,11	0,06
Index čistého zisku	0,51	-0,04	-0,13	0,20	-0,49
Index zisku před zdaněním	0,50	-0,10	0,00	0,24	-0,54
Index zisku před zdaněním a úroky	0,40	-0,14	0,03	0,50	-0,40
Index zisku po zdanění	0,51	-0,04	-0,13	0,20	-0,49
Index přidané hodnoty	0,06	0,04	0,05	0,07	0,10
Index tržeb	0,05	0,07	0,06	0,03	0,10
Index osobních nákladů	0,02	-0,06	0,01	0,05	0,09
Index nákladů	0,03	0,06	0,08	0,02	0,15
Index materiálových nákladů	-0,06	0,23	0,14	-0,01	0,16

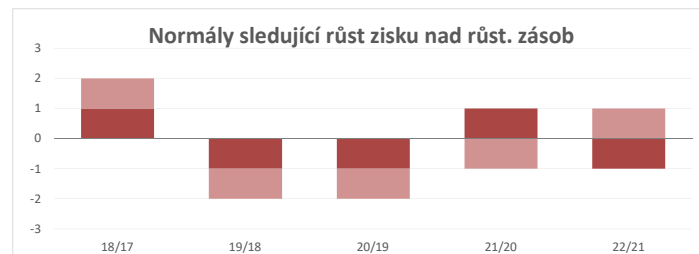
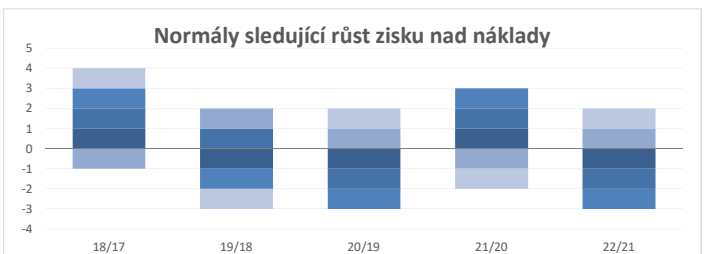
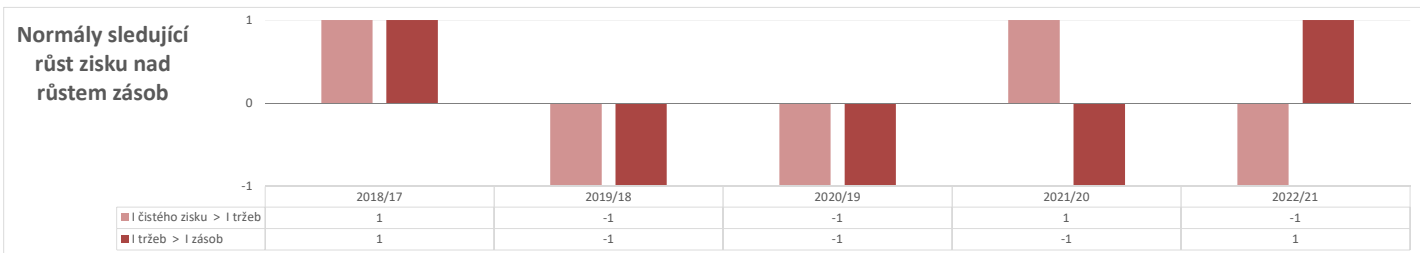
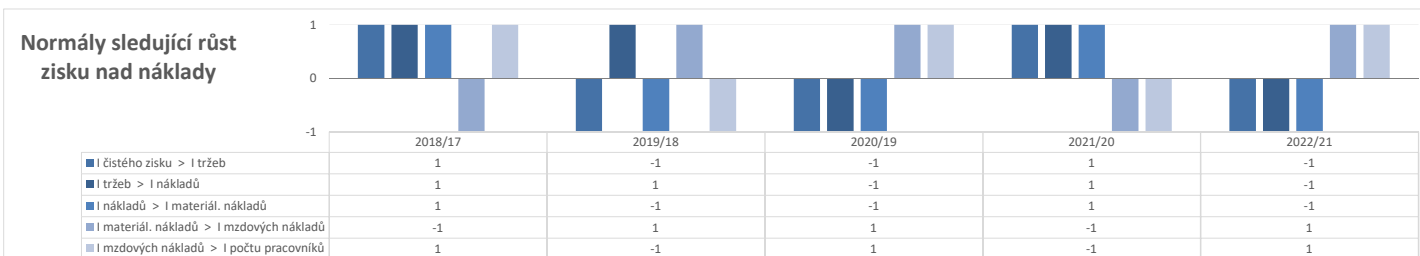
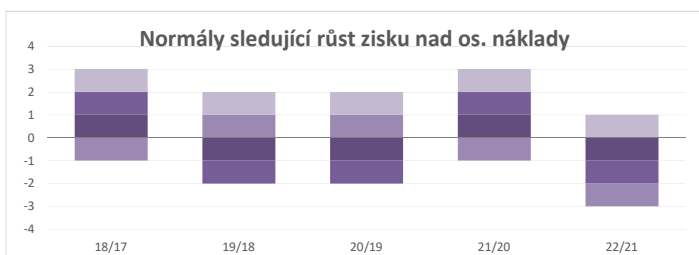
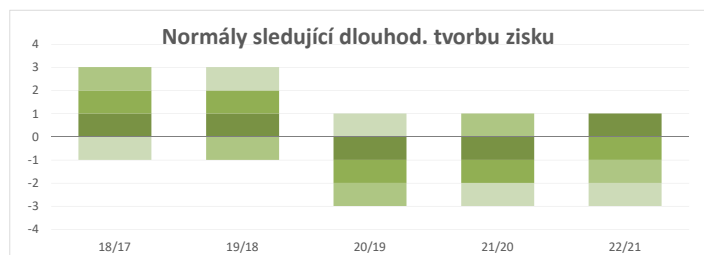
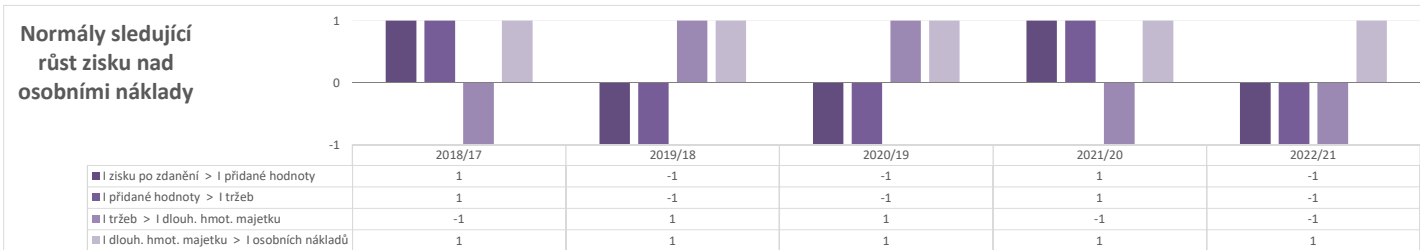
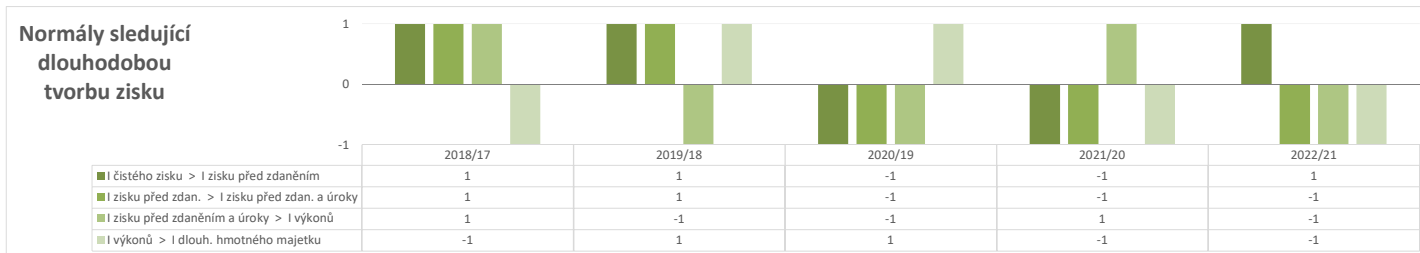
Pro možnost zobrazení výsledku je výsledek ekonomického normálu zobrazen jako číslo -1 nebo 1. Hodnota 1 znamená, že ekonomický normál je splněn. Hodnota -1 je nesplnění normálu.

Zobrazení výsledku normálu	18/17	19/18	20/19	21/20	22/21
Normály sledující růst produktivity práce					
I výkonů > I počtu pracovníků	1	1	1	-1	1
I mzdových nákladů > I počtu pracovníků	1	-1	1	-1	1
I výkonů > I mzdových nákladů	1	1	1	-1	1
Normály sledující efektivní využití majetku					
I výkonů > I spotřeby materiálu	1	-1	1	1	-1
I výkonů > I dlouh. hmotného majetku	-1	1	1	-1	-1
I výkonů > I zásob	1	1	-1	-1	1
Normály sledující dlouhodobou tvorbu zisku	I čistého zisku > I zisku před zdaněním > I zisku před zdaněním a úroky > I výkonů > I DHM				
I čistého zisku > I zisku před zdaněním	1	1	-1	-1	1
I zisku před zdan. > I zisku před zdan. a úroky	1	1	-1	-1	-1
I zisku před zdaněním a úroky > I výkonů	1	-1	-1	1	-1
I výkonů > I dlouh. hmotného majetku	-1	1	1	-1	-1
Normály sledující růst zisku nad os. náklady	I zisku > I přidané hodnoty > I tržeb > I DHM > I osobních nákladů > počtu pracovníků				
I zisku po zdanění > I přidané hodnoty	1	-1	-1	1	-1
I přidané hodnoty > I tržeb	1	-1	-1	1	-1
I tržeb > I dlouh. hmot. majetku	-1	1	1	-1	-1
I dlouh. hmot. majetku > I osobních nákladů	1	1	1	1	1
Normály sledující růst zisku nad náklady	I zisku > I tržeb > I nákladů > materiál. nákladů > I mzdových nákladů > I počtu pracovníků				
I čistého zisku > I tržeb	1	-1	-1	1	-1
I tržeb > I nákladů	1	1	-1	1	-1
I nákladů > I materiál. nákladů	1	-1	-1	1	-1
I materiál. nákladů > I mzdových nákladů	-1	1	1	-1	1
I mzdových nákladů > I počtu pracovníků	1	-1	1	-1	1
Normály sledující růst zisku nad růstem zásob	I zisku > I tržeb > I zásob				
I čistého zisku > I tržeb	1	-1	-1	1	-1
I tržeb > I zásob	1	-1	-1	-1	1

Ekonomické normály

Green Foods a.s.

Ekonomické normály

V ekonomické analýze posuzujeme nejen úroveň hodnot různých ukazatelů, ale také jejich vývoj, jejich dynamiku. Rychlou metodou pro posouzení růstových vztahů (dynamiky) v ekonomice firmy jsou nerovnice sestavené z indexů charakterizujících základní oblasti podnikové ekonomiky. Z nerovnic byl postupně sestaven celý soubor označený jako ekonomický normál.

Ekonomické normály udávají vztahy mezi určitými ukazateli (zisk, tržby, náklady, materiálové náklady, mzdové náklady, počet pracovníků, zásoby, dlouhodobý hmotný investiční majetek a počet pracovníků) pomocí soustavy nerovnic indexů, kde indexy charakterizují růst určitého ukazatele mezi dvěma obdobími. Stanovené modelové pořadí nerovnic označujeme jako ekonomický normál. Ekonomický normál vychází z logické podstaty, že dynamika (I) výstupů musí být vyšší než dynamika vstupů: $I_{\text{výstup}} > I_{\text{vstup}}$.

Nerovnice jsou vždy sestaveny tak, aby při ekonomicky žádoucím vývoji ukazatelů hodnoty jejich indexů zleva doprava klesaly. Normálové vztahy nejsou absolutně platné, většinou se prosazují v delším období. Například rozsáhlé změny sortimentu výrobků, technologie, cen mohou dočasně negativně ovlivnit ekonomiku podniku a narušit „normální“ vztahy mezi ukazateli.

Ekonomický normál je tedy pojem, který vyjadřuje optimální nebo normální vztah mezi dynamikou vstupů a výstupů v ekonomice nebo podniku. Vychází z logiky, že pro zajištění zdravého růstu a efektivity musí být dynamika výstupů vyšší než dynamika vstupů. Tento vztah lze zapsat jako:

$$I_{\text{výstup}} > I_{\text{vstup}}$$

Kde:

- $I_{\text{výstup}}$ (index výstupů) představuje míru růstu výstupů, např. tržby, produkce, zisky podniku.
- I_{vstup} (index vstupů) představuje růst nákladů např. práce, suroviny, investice.

Logická podstata ekonomického normálu:

- ◆ **Efektivita:** Pro dosažení zisku a růstu musí výstupy růst rychleji než náklady. Pokud by dynamika vstupů převyšovala dynamiku výstupů, podnik by čelil ztrátám nebo poklesu ziskovosti.
- ◆ **Udržitelný růst:** Ekonomický normál zajišťuje, že firma nebo ekonomika udržuje dlouhodobou konkurenceschopnost, protože dokáže generovat více hodnoty, než kolik vynaloží na získání potřebných zdrojů.

Aplikace v praxi:

- ◆ **Podniková ekonomika:** Firmy sledují ekonomický normál, aby analyzovaly své náklady a výnosy. Růst tržeb nebo výroby by měl být vyšší než růst nákladů na suroviny nebo mzdy.
- ◆ **Makroekonomika:** V makroekonomickém kontextu se ekonomický normál vztahuje na zemi nebo celé odvětví. Vlády a ekonomové sledují, zda růst hrubého domácího produktu (HDP) překonává růst nákladů na suroviny, energie nebo práci.

Příklad:

Pokud firma investuje do nových technologií, očekává, že zefektivnění výroby zvýší produkci a zisky více, než kolik stojí tyto nové technologie. Pokud by růst nákladů na investice převýšil růst výnosů, firma by nepracovala efektivně a porušila by princip ekonomického normálu.

Tento princip se široce využívá při hodnocení efektivity podnikových investic, strategie růstu a udržitelnosti podnikání.

Pro úspěšný rozvoj podniku je žádoucí, aby:

- tempo růstu výsledku hospodaření podniku bylo vyšší než tempo růstu nákladů
- produktivita práce rostla rychleji než průměrné mzdy
- docházelo ke zrychlování doby obratu zásob

- přidaná hodnota rostla rychleji než tržby (vlivem snížení výrobní spotřeby)
- průměrná mzda rostla rychleji než počet pracovníků

V literatuře se setkáváme s několika definovanými nerovnicemi, sestavené z indexů charakterizujících základní oblasti podnikové ekonomiky, např.:

Dle Evy Rosochatecké a kol. v roce 2010, se vyžaduje pro úspěšný intenzivní rozvoj podniku, aby byl:

- růst majetku rychlejší než růst osobních nákladů
- růst tržeb rychlejší než růst dlouhodobého majetku
- růst tržeb rychlejší než růst zásob
- růst tržeb rychlejší než růst výkonové spotřeby
- růst tržeb rychlejší než růst přidané hodnoty
- růst zisku rychlejší než růst přidané hodnoty

Ideální vztah ekonomického normálu:

- $I_{\text{zisku}} > I_{\text{přidané hodnoty}} > I_{\text{tržeb}} > I_{\text{dlouhodobého majetku}} > I_{\text{osobních nákladů}}$
- $I_{\text{tržeb}} > I_{\text{zásob}}$
- $I_{\text{tržeb}} > I_{\text{výkonové spotřeby}}$

Nejběžnější soustavy rovnic, které uvádí Miloslav Synek (2006):

- Vztah, který zajišťuje růst produktivity práce - $I_{\text{výkonů}} > I_{\text{počty pracovníků}}$
- Vztah, který zajišťuje růst průměrných mezd - $I_{\text{mzdových nákladů}} > I_{\text{počty pracovníků}}$
- Vztah, který zajišťuje rychlejší růst produktivity práce než mezd - $I_{\text{výkonů}} > I_{\text{mzdových nákladů}}$
- Vztah, který zajišťuje vyšší efektivnost dlouhodobého majetku - $I_{\text{výkonů}} > I_{\text{stálých aktiv}}$
- Vztah, který zajišťuje růst výkonů při materiálové úspornosti - $I_{\text{výkonů}} > I_{\text{spotřeby materiálů}}$
- Vztah, který zajišťuje zvyšování obratu zásob - $I_{\text{výkonů}} > I_{\text{zásob}}$

Tyto požadavky můžeme transformovat do podoby Indexů, označených velkým písmenem I a příslušným dolním indexem. Index vyjadřuje, jakou úroveň dosáhla veličina v běžném období ve srovnání s předchozím obdobím. Předchozí období představuje úroveň 1.

Index se nejčastěji vypočítá dle následujícího vzorce:

$$I = (\text{hodnota rok} - \text{hodnota rok-1}) / \text{hodnota rok-1}$$